

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo izvenavstrijsko državo 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kapl. škofnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust, Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Kmetje, pozor!

1. Glavna posojilnica je liberalna posojilnica v Ljubljani, članica liberalne Zveze, ni, kakor bi človek po imenu sodil, Bog ve kako velik zavod, temveč posojilnica srednje vrste. Naša Zadružna Zveza v Ljubljani, in njene članice, ki so v rokah krščanskih mož, nimajo s to liberalno posojilnico nebene zveze.

2. V interesu slovenskih organizacij je, da se brezvestnemu hujskanju „Štajerca“ naredi konec in krivce izroči sodišču. Prosimo vse somišljenike, da takoj naznanijo vse osebe, ki hujskajo proti slov. posojilnicam, navedejo besede, katere so govorile in priče, Zadružni Zvezi v Mariboru, da ista celo zadevo izroči sodišču.

Štajerc in slovenske posojilnice.

V zahvalo za to, da redi slovensko kmečko ljudstvo neštevilno nemških in posilnemških trgovcev in obrtnikov, v zahvalo za to, da so mnogi od teh obogateli od slovenskega denarja, so začeli ti ljudje po svojem trobilu „Štajerc“ najostudnejši boj zoper slovenske posojilnice. Nesramnost teh ljudi je tem večja, ker namehoma lažejo: „Štajerčevi“ krušni očetje dobro vedo, da Zadružna zveza v Ljubljani ni nič udeležena pri Glavni posojilnici in nemški Centralkasi v Celovcu, dobro vedo, da tudi njene članice na Sp. Štajerskem nimajo z Glavno posojilnico in nemško Centralkaso v Celovcu nobene zveze, dobro pa tudi vedo, da noben vlagatelj ne bo ničesar izgubil, mogoče še tudi člani ne bodo veliko plačevali, ako se izvede sanačna akcija. Zlobnost teh ljudi, ki se skrivajo za listom „Štajerc“, katerega vsled porotniških razmer ni mogoče tožiti, izkorišča žalosten slučaj Glavne posojilnice in slika propad vseh posojilnic, ne da bi se za to navedla dejstva. Mijavno pozivamo urednika „Štajerca“, oziroma sotrudnike, naj na javnem shodu ali pa pred dvema zanesljivima pričama dobesedno izjavijo to, kar pišejo v „Štajercu“. Uverjeni naj bodo, da se bo takoj od vseh posojilnic, o kojih lažejo, vložila proti njim tožba in jim je več mesecev prosto stanovanje na državne stroške zagotovljeno. „Štajerc“ urednik to dobro ve, zato svari v zadnji številki svoje pristaše z besedami: „nikar se ne razgovarjajte sprva kio posojilnicah“, to se pravi: o tem, kar se piše v „Štajercu“ o posojilnicah, se ne razgovarjajte, ker lahko pridete v luknjo. Z ozirom na ta poziv pa pozivamo mi svoje somišljenike, da naznanijo vsakega človeka, kateri bi izpodkopaval ugled našim posojilnicam, Zadružni zvezi v Mariboru, navedejo besede, katere je govoril in priče, da moremo celo zadevo izročiti sodišču. Na Koroškem je mnogo nemškutarjev jedlo ričet radi obrekovanja slovenskih posojilnic, tudi na Štajerskem bomo za to poskrbeli. Kaj pa je vzrok te gonje „Štajerca“? Ne slabo stanje slovenskih posojilnic, temveč popolnoma zavoženo nemško gospodarstvo. Kdor zasleduje javno življenje, ve, da liberalci in nemškutarji zaženejo velik vris, kadar se bliža kak polom ali pa hočejo davkoplačevalce z novimi dokladi in plačili obremeniti. Ker so nemška mesta v obupnem gospodarskem stanju, ker so nemške kase popolnoma prazne, zato hočejo z lažnjivimi poročili odvrniti pozornost od nemškega gospodarstva. Vsak trezno misleč človek vendar ve, da se ne sme posameznega slučaja posplošiti. Krivično bi bilo, ako bi se pisalo, ker je nemški župan Mraulagg poneveril pri nemški kasi v St. Lenartu mnogo tisočakov, in so trpeli škodo celo vlagatelji, da vsi nemški župani tako delajo in so nemške kase nevarne za vlagatelje. Krivično bi bilo, če bi pisali, ker je nemški podžupan Kaiser v Ptujju ogoljufal mnogo ljudi in pobegnil v Ameriko, da bodo vsi nemški meščani in trgovci enako storili. „Štajerc“ seveda, katerega je rodila nepoštenost, je edini zmožen tega, da eden slučaj, pri katerem pa ne bodo prizadejati vlagatelji, kakor so bili pri nemški kasi v St. Lenartu, izrablja in hujska proti vsem posojilnicam. Iz cele njegove pisave je razvidno, da hoče le ljudstvo privedi do tega, da dvigne hranilne vloge v slovenskih posojilnicah in nese v nemške kase, da si nemško gospodarstvo pridobi zopet sredstev za nadaljni boj proti Slovincem in za dosego njih cilja: izriniti slovenske kmete iz lastne zemlje, napraviti iz samostojnih slovenskih gospodarjev hlapce, dninarje in viničarje. Uspehi nemškega dela se najbolj kažejo v mariborski okolici, kjer ni več kmetov in samostojnih posestnikov, ampak sami viničarji. Slične razmere so pri Gornji in Spod. Sv. Kungoti kot sad nemškega dela.

Vsled naravnost divje gonje štajercijancev smo bili prisiljeni, pojasniti odkrito našemu ljudstvu položaj. Vse one pa, ki imajo hranilne vloge v slovenskih posojilnicah, opozarjamo na sledeče:

1. Vlagatelj ne more pri posojilnici ničesar izgubiti, v nevarnosti so le člani, kateri jamčijo s celim svojim premoženjem. Še celo pri liberalni Glavni posojilnici, pri kateri so uganjali liberalni meščani spekulacije in je nastal velik primanjkljaj, ne bodo vlagatelji nič izgubili.

2. Če bi imel „Štajerc“ namen, obvarovati ljudstvo izgube, bi pozival vse posojilojemalce pri posojilnicah, da naj vrnejo vsa posojila in odstopijo. Storit bi moral to tem bolj, ker je pri slovenskih posojilnicah skoraj ena četrtnina posojilojemalcev Nemcev in nemškutarjev. „Štajerčevi“ uredniki so prepričani, da slovenske posojilnice dobro poslujejo, da ni nobene nevarnosti, hujskajo pa le radi tega, da bi dvigali vlagatelji svoj, v slovenskih posojilnicah naložen denar in ga nosili v nemške kase.

3. „Štajerc“ je glasilo nemškutarjskih trgovcev, obrtnikov in gostilničarjev v mestih in trgih, torej slojev, ki so veliki politični in gospodarski nasprotniki kmečkega stanu. Ravno ti sloji so kmetom očitali radi visoke cene živine odušstvo, ravno ti sloji so delali za uvoz argentinskega mesa, da bi s tem oškodovali kmete. Neverjetno je pač, da bi te ljudi naenkrat prešinila ljubezen do kmetov, temveč iz sovraštva do kmetov, iz želje, uničiti slovenske zavode, so začeli boj.

4. Kdor zasleduje gibanje štajercijancev, mora priznati, da bi „Štajerc“ niti besede ne črnil, ako bi le desetina tega, kar piše, bila resnična. Če bi res slovenske posojilnice slabo gospodarile, bi bilo to le korist „Štajerčev“ stranke in bi „Štajerc“ silno čakal, kedaj bi nastal kak polom, ker bi neuspehi slovenske gospodarske organizacije pridobili „Štajerčevi“ stranki mnogo pristašev.

Toliko v pojasnilo našim pristašom. Trgovci in obrtniki pa, ki vzdržujejo „Štajerca“, pozivamo v njihovem interesu, da naredijo konec hujskarijam „Štajerca“. Če teh hujskarij ne bo kmalu konec, bo pa prej konec naše potrpežljivosti!

Politični ogled.

— Državni zbor odgođen. Slovanska Enota je storila v svoji seji dne 23. t. m. sklep, da noče dopustiti, da bi se začasn timer račun rešil do 31. t. m. In res so že kar prihodnji dan začeli člani Slovanske Enote v proračunskem odseku z obstrukcijo, ki so jo nadaljevali tudi v ponedeljkovi seji. Čehi so izjavili, da opustijo obstrukcijo le, ako se izvede preosnova ministrstva in odprava Slovanom sovražnega vladne-

PODLISTEK.

Ob slovesu.

Črtica. Spisal Starcgorški.

(Dalje.)

„Jaz ti pravim, da boš Zefiko dobil. Le pogum in hajd po šopek. Jaz grem s teboj, da te ne bo strah.“

In prijel ga je za roko in ga vlekel seboj, Pavle se mu je pa ustavljal.

„Ali Fran...“

„Z menoj moraš. Saj nisi baba, da bi se bal. Pojdi in zapojva katero. Akoravno nisem novinec, pa star vojak zna tudi peti. Jujuhu-uhuj.“

„Izbrani smo junaki mi, najboljša vaška kri, pogumni smo vojaki mi, nikjer enakih ni!“

Po tih noči se je razlegal dvospjev, katerega sta pela novinec in star vojak. Tako sta prišla do gostilne, kjer so pili odhodnico. Ker sta bila Pavle in Fran med fanti res priljubljena, ju je takoj vse klicalo pit. In zopet je zadonela pesem. A tu se ni pelo divje, ampak lepo ubrano, kakor se spodobi slovenskemu mladeniču-novinecu. Peli so in pili, da potope žalostne misli na ločitev. Ko se je Pavle v družbi nekoliko razvedril, mu je šepnil Fran:

„Čas je, da greva, Zefika šteje morebiti v svoji sobici solzice in moči šopek, dočim se trdosrdni ljubimec tukaj zabava.“

„Pa pojdiva!“ de Pavle.

„Tako je prav, le pogum! Hej tovariši, kri junaška...“ je zapel in takoj se jih je še več oglasilo. Med petjem sta se zmuznila od družbe. Zunaj ju nekdo ustavi.

„Kam pa že sedaj?“

„Prideva še, le pojdi noter, pa molči. Greva k ljubici v vas!“

Iz gostilne se je slišala pesem.

„Jaz se vrnem. Menda ne boš mevža, da bi ne šel pod okno; hud bom na te, če boš še dalj časa mučil dekle, ki te ljubi. Jutri zgodaj pridem k tebi.“

Na svidenje in dobre opravi!“

Ločila sta se.

V lepi dekliški sobici je še vedno slonela ob svojih cvetlicah deklica. Zraven nje je ležal že pripravljen šopek, lep šopek, saj ga je zvila ljubeča roka. A njega, kateremu je bil povit, od nikoder ni. „Užaljen je in ne bo ga več“, je vzdihnila devojka. „Zakaj sem se mu tedaj odrekla? Kriva je moja trma, ker mi je laskalo, da me je tako ponižno prosil, naj ga ljubim. Oh, Pavle...“

Tam na jasnem nebu, kjer je migljalo toliko svetlih milijonov, daleč tam pri severo-vzhodni strani, se je utrnila bleščeča zvezda in popisala velik ognjen krog ter izginila v neskončnem svetu. Zvezda se je utrnila... V tistem hipu se je utrnila tudi solza v očesu mladega dekleta ter tekla počasi po bledem licu in kanila na šopek. Pozno je že... zelo pozno...

Na vasi so ukali fantje, in petje se je slišalo. Solza za solzo je padala na šopek, a Pavleta ni.

Legla je v posteljo, pa zaspati ni mogla. Ali ni nekdo potrkal in poklical njeno ime... Poslušala. Vse tiho. Vendar, Ÿuj...

„Zefika, ali spiš?“

„On je,“ vzklikne nalahno in odpre okno. „Pavle, vendar si prišel!“ tako nežno je izrekla te besede.

„Zefika!“ vzdihne Pavle in jo prime za roko. „Jutri moram od tod in prišel sem se posloviti.“

Dekle je težko sopl.

„Zefika, povej mi, ali me res ne moreš ljubiti?“ „Pavle?!“ vzklikne dekle. In v tem vzdihu je bilo vse, bilo je več, kakor bi zamogle povedati besede.

„Torej me ljubiš, kako srečnega se čutim.“

„Oprosti, Pavle, da sem bila takšna. Saj sem te ljubila že tedaj.“

Mnogo sta govorila. Zidala si gradove bodočnosti, lepe, bliščeče. Veselila sta se, da sta se našli njuni srca. Kratko veselje sicer, ker ura ločitve je ena izmed najbridkejših na svetu. Kdo bi jima zametil, da sta sedaj govorila dolgo... dolgo... Saj se ne bodeta videla tako hitro. Zefika je pripela na klouk šopek, na katerem so se lesketale v svitu zvezd solze, on jo je poljubil na belo lice. Krepko sta si stisnila roke, objubila si zvestobo in se ločila.

Zgodaj v jutro potrka Fran na vrata Pavleta.

„Pavle, vstani“, zakliče Fran.

„Ali si ti, Fran?“

„Da, odpri mi!“

Fran je vstopil in Pavle mu je veselo smehljaje stisnil roko.

„No, vidiš, ali ti nisem prav pravil. Sedaj pa imaš najlepši šopek od najlepšega dekleta.“

„Da,“ vzdihne Pavle. „Ali to kratko veselje;“